

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3035

Vragen van de leden **Van den Hul, Ploumen** en **Kuiken** (allen PvdA) aan de Ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie en Veiligheid over *de omvang en aanpak van seksuele intimidatie en geweld jegens meisjes en vrouwen in Amsterdam* (ingezonden 6 februari 2020).

Antwoord van Minister **De Jonge** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport), mede namens de Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie en Veiligheid (ontvangen 5 juni 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 1825.

Vraag 1

Bent u bekend met de maatregelen die de gemeente Amsterdam invoert om de veiligheid van meisjes en vrouwen op straat te verbeteren en circuits van seksuele intimidatie en misbruik tegen te gaan?^{1 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat is uw appreciatie van dit pakket aan maatregelen?

Antwoord 2

Seksuele intimidatie en misbruik van meisjes en vrouwen zijn onacceptabel. De persoonlijke gevolgen zijn van lange duur en de impact op het persoonlijk leven en de samenleving is enorm. Een krachtige aanpak tegen intimidatie en misbruik is dan ook noodzakelijk. Het probleem is deels onzichtbaar en ongrijpbaar en daarom heeft de gemeente Amsterdam onderzoek laten uitvoeren. Op basis van de opbrengsten van dit onderzoek, een ambtswoninggesprek met vertegenwoordigers van relevante partijen en het benutten van resultaten van andere onderzoeken, is de gemeente Amsterdam gekomen tot een pakket aan maatregelen. De maatregelen richten zich op verschillende oorzaken en oplossingen van de problematiek. Zo wordt gestart met een nieuwe persoonsgerichte aanpak voor jonge vrouwen die kampen met

¹ De Groene Amsterdammer, 5 februari 2020, <https://www.groene.nl/artikel/ik-verlang-naar-een-veilige-plek>

² Gemeente.nu, 5 februari 2020, <https://www.gemeente.nu/veiligheid/amsterdam-treft-maatregelen-voor-veiligheid-meisjes-en-vrouwen/>

complexe problematiek en herhaald slachtofferschap. De maatregelen zijn ingestoken vanuit zowel zorg als veiligheid, worden gedragen door het gehele college en de inwoners van Amsterdam worden betrokken bij de aanpak. Als onderdeel van de campagne «Jij staat niet alleen» staat een netwerk van sterke Amsterdamse vrouwen meisjes in problemen bij. Ik heb waardering voor deze aanpak en ik hoop dat de maatregelen die de gemeente treft een verschil gaan maken voor meisjes en vrouwen die op dit moment te maken hebben met seksuele intimidatie en misbruik.

Vraag 3

Wat is uw reactie op de onderzoeksresultaten waaruit blijkt dat 81% van de meisjes en 51% van de vrouwen in Amsterdam last heeft van straatintimidatie? En dat veel meisjes in nood niet of te laat hulp zoeken?

Antwoord 3

De cijfers zijn schrijnend. Ze laten zien dat een krachtige aanpak van intimidatie en misbruik in Amsterdam noodzakelijk is. Het zou goed zijn als van deze aanpak ook het effect uitgaat dat meisjes in deze situatie hulp kunnen zoeken als dat nodig is. In het algemeen zien we dat de drempel om te praten over seksueel geweld en seksuele intimidatie hoog is omdat schaamte en angst een rol spelen.

Vraag 4

Deelt u de opvatting dat de situatie in Amsterdam niet op zichzelf staat en dat omwille van de veiligheid van meisjes en vrouwen het noodzakelijk is deze problematiek ook in de rest van Nederland in kaart te brengen en de aanpak ervan te bevorderen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe ziet u uw eigen rol hierin?

Antwoord 4

De situatie in Amsterdam staat inderdaad niet op zichzelf. Hier is inmiddels het nodige onderzoek naar gedaan. Landelijke cijfers laten zien dat 53% van de vrouwen in de leeftijd 18–80 jaar seksueel grensoverschrijdend gedrag heeft meegemaakt³ en 48% van de minderjarige meisjes.⁴ Het is belangrijk dat ook in de rest van Nederland de veiligheid van meisjes en vrouwen op straat verbeterd wordt en circuits van seksuele intimidatie en misbruik tegen worden gegaan. De verschijningsvormen van intimidatie en misbruik kunnen per gemeente verschillen. En daarmee ook de oplossingen. De kracht van de aanpak zit in het vinden van aansluiting bij de lokale situatie. Het is primair aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en aan de gemeenten zelf om hierin een rol te spelen (zie het antwoord op vraag 6).

Vraag 5

Kunt u inzichtelijk maken of, en zo ja hoe, op dit moment wordt gewerkt aan een nationale gedeelde gendersensitieve aanpak?

Antwoord 5

Nederland heeft het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (het Verdrag van Istanbul) geratificeerd. Onlangs heeft Nederland een evaluatierapport ontvangen over de uitvoering van dit verdrag. Een van de aanbevelingen aan Nederland is het herzien van de door GREVIO⁵ beoordeelde Nederlandse genderneutrale aanpak. Samen met de andere betrokken departementen, NGO's en experts ga ik de komende tijd in gesprek over aanbevelingen in het evaluatierapport, waaronder deze. Mede op basis van de uitkomsten van dit

³ 1) De Groene Amsterdammer, 5 februari 2020, <https://www.groene.nl/artikel/ik-verlang-naar-een-veilige-plek>

2) gemeente.nu, 5 februari 2020, <https://www.gemeente.nu/veiligheid/amsterdam-treft-maatregelen-voor-veiligheid-meisjes-en-vrouwen/>
Seksuele Gezondheid in Nederland, Rutgers (2017).

⁴ Slachtoffermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2016, Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2018).

⁵ GREVIO is het monitoring-mechanisme van het verdrag dat bestaat uit groep van deskundigen inzake actie tegen geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence).

gesprek, maak ik keuzes voor het vervolg. In de reactie op het evaluatierapport die ik mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heb gestuurd aan de Raad van Europa, heb ik aangegeven er naar te streven hen dit najaar te informeren over het vervolg.

Vraag 6

Bent u bereid om binnen de Vereniging Nederlandse Gemeenten de Amsterdamse onderzoeken en aanpak onder de aandacht te brengen en de Kamer te informeren over welke voornemens in de rest van Nederland hieruit voortvloeien?

Antwoord 6

De Amsterdamse onderzoeken en aanpak zijn al onder de aandacht van de VNG. De VNG heeft een overlegstructuur ingericht die fungeert als platform voor onder meer het uitwisselen van informatie, zienswijzen en ervaringen en voor het komen tot afspraken over wat door de gemeenten gezamenlijk wordt aangepakt. Onderdeel

van dit platform is een werkgroep die zich specifiek richt op de aanpak van seksueel geweld.

Vanuit het programma «Geweld Hoort Nergens Thuis» (GHNT) geven we opvolging aan de aanbeveling van de Nationaal Rapporteur (NR) om de coördinatie van de aanpak van seksueel geweld te versterken. We starten hiermee bij één of twee regio's om ervaringen op te doen. De resultaten hiervan worden gedeeld met andere gemeenten. In de voortgangsrapportage van GHNT zullen wij uw Kamer hierover eind 2020 nader informeren.

Op initiatief van het Ministerie van OCW zijn in 2018 in het kader van het programma «Veilige Steden» 11 gemeenten, waaronder de gemeente Amsterdam, gestart met initiatieven om de veiligheid van vrouwen en meisjes te verbeteren. Binnen dit programma ontvangen gemeenten financiële ondersteuning bij het ontwikkelen van beleid ter voorkoming van geweld tegen vrouwen. In 2019 is besloten dit programma te verlengen tot en met 2021 en uit te breiden naar meerdere gemeenten. Binnenkort verschijnt de «voortgangsrapportage Emancipatie 2020». Hierin wordt ook gerapporteerd over de voortgang van het programma «Veilige Steden».

Daarnaast is in de brief van 22 mei 2019⁶ door de Minister van Justitie en Veiligheid, mede namens de Minister voor Rechtsbescherming, het voornemen aangekondigd tot introductie van nieuwe strafbaarstellingen van seks tegen de wil en seksuele intimidatie in het Wetboek van Strafrecht.

Zoals kenbaar gemaakt in de brief van de Minister van Justitie en Veiligheid van 12 november 2019⁷ wordt geïnvesteerd in de uitbreiding van de zedenteams. Dit naar aanleiding van de motie van het lid Klaver c.s. waarbij structureel 15 miljoen extra beschikbaar wordt gesteld voor extra capaciteit voor de zedenpolitie, opleiding tot zedenrechercheurs en forensisch (medisch) onderzoek. Hiermee wordt de komende jaren een stevige impuls gegeven aan de kwaliteit en capaciteit in de behandeling van zedenzaken en daarmee ook aan de doorlooptijden bij zedenzaken. In totaal komen er gefaseerd circa 90 zedenrechercheurs bij.

⁶ Kamerstuk 29 279, nr. 518.

⁷ Kamerstuk 34 843, nr. 37.